

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ

29-35-69, 628-37-04

21-07-57, 628-90-17

UL. ŻURAWIA 4A, SKR.PT.24
00-503 W A R S Z A W A
TELEFAX: 29-40-89

BS/378/82/92

**STOSUNEK SPOŁECZEŃSTWA DO GŁÓWNYCH
INSTYTUCJI POLITYCZNYCH I SPOŁECZNYCH**

Komunikat z badań

Warszawa, wrzesień 1992 r.

UWAGA: Przedruk materiałów CBOS w całości lub w części oraz wykorzystanie danych empirycznych jest dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

We wrześniowym sondażu CBOS¹ po raz pierwszy od czasu powołania rządu Hanny Suchockiej badano stosunek społeczeństwa do głównych instytucji politycznych i społecznych kraju. Uzyskane wyniki wskazują na zahamowanie długotrwałej tendencji pogarszania się opinii o instytucjach władzy (tab. 1).

Tabela 1

w procentach

Oceniane instytucje i organizacje	Rodzaj oceny	Terminy badań		Zmiana (IX'92 - V'92)
		V '92	IX '92	
Wojsko	Aprobata	68	79	+11
	Dezaprobatą	12	6	- 6
Policja	Aprobata	66	71	+ 5
	Dezaprobatą	21	19	- 2
Rzecznik praw obywatelskich	Aprobata	55	65	+10
	Dezaprobatą	10	9	- 1
Rząd	Aprobata	32	51	+19
	Dezaprobatą	53	32	-21
Władze miasta/gminy respondenta	Aprobata	46	50	+ 4
	Dezaprobatą	33	32	- 1
Kościół	Aprobata	48	49	+ 1
	Dezaprobatą	44	40	- 4
NIK	Aprobata	37	47	+10
	Dezaprobatą	26	22	- 4
NSZZ "Solidarność"	Aprobata	46	44	- 2
	Dezaprobatą	35	35	0
NSZZ "Solidarność" RI	Aprobata	45	43	- 2
	Dezaprobatą	26	28	+ 2
Prezydent	Aprobata	36	41	+ 5
	Dezaprobatą	52	49	- 3
NSZZ "Solidarność" '80	Aprobata	-	36	-
	Dezaprobatą	-	36	-
OPZZ	Aprobata	32	33	+ 1
	Dezaprobatą	39	35	- 4
Sejm	Aprobata	30	32	+ 2
	Dezaprobatą	60	55	- 5
Senat	Aprobata	29	29	0
	Dezaprobatą	53	51	- 2
ZR "Samoobrona"	Aprobata	-	26	-
	Dezaprobatą	-	45	-

¹ Badanie: "Aktualne problemy i wydarzenia" (27) przeprowadzono w dniach 2 - 7 września 1992 r. na 1153-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju.

Opinia publiczna o instytucjach niepolitycznych

Od dłuższego już czasu największym uznaniem respondentów cieszą się instytucje nie działające bezpośrednio w sferze polityki - **wojsko i policja**. Pozytywnie ocenia je około 3/4 badanych. Działalności wojska nie aprobują tylko nieliczni (6%), ale o policji krytycznie wypowiada się już znacznie więcej badanych (19%).

W ciągu ostatnich czterech miesięcy opinia o wojsku wyraźnie się poprawiła. Aprobata tej instytucji wzrosła o 11%, a dezaprobata zmalała o 6%. Pozytywne zmiany, choć nie na taką skalę, nastąpiły także w ocenach działań policji - we wrześniu '92 uzyskała ona o 5% wskazań pozytywnych więcej niż w maju '92.

Kościół, który przez wiele miesięcy - podobnie jak wojsko i policja - był instytucją ocenianą zdecydowanie pozytywnie, obecnie uzyskuje niewielką przewagę aprobaty nad dezaprobata. Jego społeczny odbiór pogorszył się jednak przede wszystkim w pierwszej połowie obecnego roku. Notowania wrześniowe nie odbiegają już zasadniczo od majowych, a liczba opinii negatywnych nawet nieznacznie zmalała.

Opinia publiczna o instytucjach kontrolnych wobec władzy

Spoleczny wizerunek **rzecznika praw obywatelskich** jest zdecydowanie pozytywny. Z uznaniem o jego działalności wypowiada się 65% ankietowanych, a krytycznie - zaledwie 9%. Aprobata

poczynań rzecznika wzrosła w ciągu ostatnich czterech miesięcy o 10%. Nie towarzyszyło temu jednak zmniejszenie dezaprobaty. Poprawa notowań wiązała się przede wszystkim ze zmniejszeniem liczby odpowiedzi "trudno powiedzieć". Tak więc prof. Zieliński stając się bardziej znany, stał się jednocześnie bardziej popularny.

Z podobnym procesem mamy do czynienia w przypadku **Najwyższej Izby Kontroli**. Także i tutaj odnotowano wzrost aprobaty o 10%, przy nieznacznym spadku dezaprobaty - o 4%. Można więc stwierdzić, że większa aktywność NIK na forum publicznym - wiążąca się z kontrolą wykonania budżetu przez rząd Bieleckiego - skutkowała większą znajomością tej instytucji i poprawą jej notowań. Zmiany te obserwujemy zresztą od marca tego roku, kiedy to CBOS rozpoczął badanie stosunku społeczeństwa do Najwyższej Izby Kontroli.

Opinia publiczna o instytucjach władzy

Spośród wszystkich badanych instytucji najbardziej w ciągu ostatnich czterech miesięcy poprawiła się opinia o **rzędzie**. Działalność obecnego gabinetu jest aprobowana przez 51% ankietowanych, a krytycznie wypowiada się o niej 32%. Proporcje te są dokładnie odwrotne niż pod koniec sprawowania władzy przez premiera J. Olszewskiego. W maju rząd był oceniany pozytywnie przez 32% respondentów, a negatywnie - przez 53%. Tak więc aprobata wzrosła w tym okresie o 19%, a dezaprobata zmalała o 21%.

Rząd Olszewskiego nigdy nie miał tak korzystnych notowań jak obecny gabinet, a rząd Bieleckiego tylko raz uzyskał wyższą aprobatę - w kwietniu 1991 r. Był to miesiąc bardzo korzystny dla

polskiej polityki - uzyskano wówczas zapowiedź redukcji naszego zadłużenia zagranicznego oraz zniesienie wiz wjazdowych do wielu państw europejskich. Zaowocowało to wówczas poprawą zarówno nastrojów społecznych, jak i opinii o większości instytucji kraju.

Trzeba jednak zaznaczyć, że notowania obecnego rządu nie są tak korzystne jak rządu Mazowieckiego w całym okresie sprawowania przezeń urzędu.

Zapewne w dużym stopniu na korzystne notowania obecnego rządu wpłynął fakt, że ma on poparcie ponad połowy posłów. Został powołany w sposób bardzo sprawny i przez pierwsze miesiące swojego urzędowania nie tracił czasu na negocjacje nad poszerzeniem bazy parlamentarnej. Negocjacje te zwykle były odbierane przez społeczeństwo jako "walka o stolki" i spotykały się z dezaprobatą.

Pozostałe organy władzy są oceniane znacznie mniej korzystnie niż rząd. Spośród wszystkich badanych instytucji **Sejm, Senat i prezydent** mają najwięcej ocen negatywnych. W ciągu ostatnich czterech miesięcy nieznacznie wzrosła aprobata prezydenta (o 5%) i zmalała dezaprobata Sejmu (o 5%). Natomiast opinie o Senacie niewiele się zmieniły.

Opinia publiczna o związkach zawodowych

Spośród wszystkich związków zawodowych najlepiej są oceniane **NSZZ "Solidarność"** oraz **NSZZ "Solidarność" RI**. Tylko te organizacje pracownicze uzyskały więcej opinii pozytywnych niż negatywnych. W porównaniu z poprzednim badaniem ich notowania nie uległy istotnym zmianom. Nadal więc ponad 40% ankietowanych wypowiada się o nich z

uznaniem. Krytyczne opinie o "Solidarności" pracowniczej wypowiada 35% ankietowanych, a o "Solidarności" rolniczej - 28%.

Opinie o działalności OPZZ i "Solidarności" '80 są podzielone (około 1/3 aprobaty i dezaprobaty). W ciągu ostatnich czterech miesięcy nieznacznie zmniejszył się krytycyzm wobec OPZZ - o 4%.

Najmniej korzystne są notowania ZR "Samoobrona". Z uznaniem o działalności tego związku wypowiada się 26% ankietowanych, a 45% ma o nim negatywne zdanie.

Ponieważ w sondażu, którego wyniki omawiamy, po raz pierwszy badano stosunek społeczeństwa do wszystkich liczących się związków zawodowych, w tym do NSZZ "Solidarność" '80 oraz ZR "Samoobrona", warto bliżej przyjrzeć się opiniom o ich działalności w różnych grupach społecznych².

Związki pracownicze

Miejsce zamieszkania Mieszkańcy małych miasteczek (do 20 tys. ludności) mają, ogólnie rzecz biorąc, gorszą niż pozostali respondenci opinię o wszystkich pracowniczych związkach zawodowych. Jednak najbardziej krytycznie oceniają "Solidarność".

Mieszkańcy miast od 100 do 500 tys. ludności korzystniej niż inni oceniają działalność OPZZ i "Solidarności". Mieszkańcy wielkich miast (powyżej 500 tys. ludności) najbardziej negatywnie oceniają "Solidarność" '80.

² Szczegółowe zróżnicowanie poglądów badanych w zależności od ich cech socjodemograficznych przedstawiono w tabelach aneksu

R e g i o n Mieszkańcy Polski północnej wyróżniają się większym niż inni krytycyzmem wobec wszystkich związków pracowniczych. Rejonami, w których "Solidarność" jest najlepiej przyjmowana, są województwa centralne i południowo-wschodnie. OPZZ uzyskuje najwięcej wskazań pozytywnych w Wielkopolsce. Tam też notujemy najwięcej niepocholebnych opinii o "Solidarności '80". Jest to zastanawiające, gdyż właśnie w tym regionie trwały ostatnio strajki, w których związki te odegrały istotną rolę.

Wykształcenie Wraz ze wzrostem wykształcenia respondentów rośnie aprobata działań "Solidarności" i krytycyzm wobec "Solidarności" '80. Respondenci z wyższym wykształceniem mają gorsze od innych zdanie o OPZZ.

G r u p y Większym niż w innych grupach krytycyzmem wobec **społeczno-** **zawodowe** stkich związków zawodowych wyróżniają się robotnicy wykwalifikowani.

Związkiem najlepiej spełniającym oczekiwania robotników niewykwalifikowanych jest, jak się wydaje, "Solidarność '80". Jej aprobata w tej grupie jest równa aprobacie "Solidarności" - przy mniejszym jednak odsetku wypowiedzi krytycznych.

Inteligencja i kadra kierownicza najlepiej ze wszystkich grup oceniają działalność "Solidarności". Popularność tej organizacji jest mniejsza nie tylko wśród robotników wykwalifikowanych, ale i niewykwalifikowanych. Wśród pracowników umysłowych niższego szczebla stosunkowo większym uznaniem cieszy się OPZZ.

Bezrobotni z krytycyzmem odnoszą się do głównych central związkowych. Jedynie "Solidarność" '80 nie jest przez nich gorzej oceniana niż przez wszystkich badanych.

Ocena warunków materialnych Poczucie zadowolenia z własnej sytuacji materialnej wpływa korzystnie na opinie respondentów o "Solidarności", lecz więcej niż w innych jest w tej grupie krytycznych ocen OPZZ i "Solidarności" '80.

Udział w praktykach religijnych Osoby nie chodzące do kościoła mają lepsze mniemanie o działalności OPZZ. "Solidarność" '80 jest zaś lepiej przyjmowana przez respondentów, którzy we mszy uczestniczą kilka razy w roku. W obu tych grupach opinie o "Solidarności" są nieco mniej korzystne niż w pozostałych.

Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju Osoby zadowolone z rozwoju sytuacji w kraju szczególnie korzystnie oceniają "Solidarność". Krytyczniej natomiast niż inni odnoszą się do "Solidarności" '80 i OPZZ.

Związki rolników

Wiek Aprobata ZR "Samoobrona" maleje wraz z wiekiem ankietowanych. Tylko w grupie respondentów najstarszych - powyżej 65 roku życia - jest nieco wyższa niż wśród osób w wieku 55-65 lat. Nie widać natomiast istotnej zależności pomiędzy wiekiem badanych a ich stosunkiem do NSZZ "Solidarność" RI.

Miejsce zamieszkania Oba związki są lepiej oceniane na wsi niż w miastach. O "Solidarności" RI najbardziej krytycznie myślą mieszkańcy małych miasteczek. Natomiast respondenci z miast największych mają szczególnie niechętny stosunek do związku A. Leppera.

Region ZR "Samoobrona" największym uznaniem cieszy się w województwach zachodnich. Jak widać, z większym poważaniem spotykają się tam nie tylko bardziej radykalne związki pracownicze, ale też - rolnicze. Natomiast w Małopolsce organizacja ta spotyka się z większym niż gdzie indziej krytycyzmem. Jest to region, w którym - podobnie jak w centralnej Polsce - duże uznanie wzbudza "Solidarność" RI. Działalność tego związku najmniej przychylnie jest odbierana na północy i zachodzie Polski.

Wykształcenie Oba związki najwięcej opinii krytycznych wzbudzają wśród absolwentów wyższych uczelni. Jednak zależność opinii od wykształcenia jest dużo bardziej widoczna w ocenie ZR "Samoobrona" niż NSZZ "Solidarność" RI. Najbardziej korzystnie o związku A. Leppera wypowiadają się osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Grupy zawodowe Spośród różnych grup zawodowych najprzychylniej "Samoobronę" postrzegają rolnicy oraz robotnicy niewykwalifikowani, pracownicy fizyczno-umysłowi i bezrobotni. Natomiast najbardziej krytycznie oceniają ją przedstawiciele kadry

kierowniczej i inteligencji, a w dalszej kolejności robotnicy wykwalifikowani i pracownicy umysłowi niższego szczebla.

Korzystnymi opiniami o "Solidarności" RI wyróżniają się jedynie rolnicy i pracownicy umysłowi.

Ocena warunków materialnych Oba związki zawodowe są przychylniej oceniane przez respondentów z uboższych rodzin (mających niższe dochody w przeliczeniu na jedną osobę w gospodarstwie domowym). Niechęć najbogatszych ankietowanych jest znacznie silniejsza w stosunku do "Samoobrony" niż "Solidarności" rolniczej.

Ocena własnych warunków materialnych nie różnicuje stosunku do "Solidarności" RI. Natomiast aprobata związku Leppera rośnie wraz ze wzrostem niezadowolenia z tych warunków.

Ocena kierunku rozwoju sytuacji kraju Opinie o zmianach sytuacji kraju wyraźnie dzielią zwolenników obu związków. Osoby uważające, że zmiany postępują w dobrym kierunku mają w większości dobre mniemanie o "Solidarności" i złe o "Samoobronie".

Tak więc, podobnie jak w przypadku związków pracowniczych, także organizacje rolnicze dzielią się na te, które lepiej są odbierane przez osoby z wyższym statusem materialnym i wykształceniem oraz na te, które popierają przede wszystkim osoby o niższych kwalifikacjach i dochodach. W jednym i drugim przypadku związkiem bardziej "elitarnym" jest "Solidarność". Trzeba jednak zaznaczyć, że prawidłowości te są wyraźniejsze w przypadku organizacji pracowniczych niż chłopskich. Ze zróżnicowań regionalnych wynika, że związki o silnie rewindykacyjnym charakterze mogą liczyć na największe poparcie w zachodnich regionach kraju.

Percepcja społeczna instytucji i organizacji

W celu wyodrębnienia głównych sposobów postrzegania przez społeczeństwo sceny politycznej kraju, zastosowano analizę czynnikową.

We wrześniu obserwujemy istotną zmianę w stosunku do badań z poprzednich miesięcy - po raz pierwszy od kwietnia ubiegłego roku wszystkie organy władzy: Sejm, Senat, rząd i prezydent tworzą jeden czynnik. Oznacza to, że obecnie instytucje władzy są w świadomości respondentów pewną całością. Jest to wynik charakterystyczny dla sytuacji stabilnej, w której nie ma większych konfliktów politycznych.

Jak już wspominaliśmy, kwiecień ubiegłego roku był miesiącem wyjątkowo korzystnym dla polskiej polityki zagranicznej. Wywołało to poprawę nastrojów społecznych i notowań większości instytucji. Obecnie także obserwujemy polepszenie opinii o instytucjach, a szczególnie o rządzie. Jak pokazuje jednak przykład ubiegłoroczny, trend ten nie musi trwać długo - już w maju ubiegłego roku oceny znacznie się pogorszyły. Tak więc utrzymanie korzystnych tendencji w opiniach społeczeństwa o instytucjach będzie wymagało wiele wysiłku, zwłaszcza że w badaniu wrześniowym nie zanotowano poprawy nastrojów.

A N E K S

Tabela 1 . Opinie o działalności NSZZ "Solidarność"

(%)

	Aprobata	Dezapro- bata	Trudno powiedzieć	LICZBA OSOB
Ogółem	44	34	21	1152
Płeć				
Mężczyźni	44	39	17	494
Kobiety	44	31	25	658
Wiek				
do 24 lat	45	37	18	110
25-34	49	35	16	187
35-44	44	40	16	270
45-54	41	40	19	178
55-64	38	32	29	173
65 lat i więcej	46	24	30	229
Miejsce zamieszkania				
Wies	43	33	25	496
Miasto do 20 tys.	34	44	22	108
od 21 do 100 tys.	47	35	17	251
101-500 tys.	50	35	15	175
501 tys. i więcej mieszk.	45	32	23	119
Region				
Północny	39	45	15	150
Zachodni	36	43	21	121
Środkowozachodni	47	39	14	182
Środkowy	50	28	21	191
Wschodni	40	26	33	129
Południowo-wschodni	49	27	24	187
Południowo-zachodni	41	35	24	191
Wykształcenie				
Podstawowe	41	31	28	484
Zasadnicze zawodowe	44	38	18	290
Średnie	47	37	16	305
Wyższe	51	35	14	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	56	27	17	59
Prac. umysł. niż. szczebla	46	36	18	97
Pracownicy fiz.- umysł.	48	40	12	58
Robotnicy wykwalifikowani	43	41	16	141
Robotnicy niewykwalifik.	38	36	27	64
Rolnicy	50	34	16	82
Prywatni przedsiębiorcy	55	36	9	33
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	43	29	28	400
Uczniowie i studenci	33	55	12	33
Bezrobotni	36	42	22	83
Gospodynie domowe i inni	47	31	22	94
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	46	35	18	93
401-600	43	40	17	143
601-800	42	33	25	212
801-1000	39	35	26	215
1001-1500	48	32	19	277
Powyżej 1500 tys. zł	47	35	18	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	40	38	22	522
Średnie	46	31	24	495
Dobre	54	34	12	131
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	46	32	21	114
Raz w tygodniu	46	31	24	659
Kilka razy w roku	41	41	19	283
W ogóle nie uczestniczy	38	47	15	93
Ocena kier. rozw. syt. w kraju				
Dobry kierunek	62	26	12	217
Zły kierunek	38	41	22	706
Trudno powiedzieć	47	24	29	229

Tabela 2 . Opinie o działalności NSZZ "Solidarność '80"

(%)

	Aprobata	Dezapro- bata	Trudno powiedzieć	LICZBA OSOB
Ogółem	36	36	28	1151
Płeć				
Mężczyźni	40	40	21	493
Kobiety	33	34	33	658
Wiek				
do 24 lat	36	39	25	110
25-34	41	36	22	187
35-44	37	43	21	270
45-54	37	36	27	177
55-64	31	34	35	173
65 lat i więcej	33	29	38	229
Miejsce zamieszkania				
Wieś	37	32	31	496
Miasto do 20 tys.	35	43	22	107
od 21 do 100 tys.	35	40	25	251
101-500 tys.	39	37	24	175
501 tys. i więcej mieszk.	29	40	30	119
Region				
Północny	29	45	26	150
Zachodni	43	32	25	121
Środkowozachodni	40	40	20	182
Środkowy	45	31	24	191
Wschodni	30	27	43	128
Południowo-wschodni	33	34	33	187
Południowo-zachodni	31	42	27	191
Wykształcenie				
Podstawowe	32	30	39	483
Zasadnicze zawodowe	41	38	21	290
Średnie	40	42	17	305
Wyższe	24	50	26	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	34	39	27	59
Prac. umysł. niż. szczebla	38	43	19	97
Pracownicy fiz.- umysł.	36	45	19	58
Robotnicy wykwalifikowani	35	44	21	141
Robotnicy niewykwalifik.	38	31	31	64
Rolnicy	37	35	28	82
Prywatni przedsiębiorcy	52	45	3	33
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	33	31	36	399
Uczniowie i studenci	27	55	18	33
Bezrobotni	41	37	22	83
Gospodynie domowe i inni	41	24	34	94
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	41	34	25	93
401-600	43	34	22	143
601-800	32	35	33	212
801-1000	33	35	32	215
1001-1500	39	35	26	276
Powyżej 1500 tys. zł	33	44	23	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	37	34	29	522
Średnie	34	35	31	494
Dobre	39	50	11	131
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	33	40	26	114
Raz w tygodniu	33	34	32	659
Kilka razy w roku	39	40	21	282
W ogóle nie uczestniczy	45	37	18	93
Ocena kier. rozw. syt. w kraju				
Dobry kierunek	36	45	19	217
Zły kierunek	37	37	27	705
Trudno powiedzieć	34	27	40	229

Tabela 3 . Opinie o działalności OPZZ

(%)

	Aprobata	Dezapro- bata	Trudno powiedzieć	LICZBA OSOB
Ogółem	33	35	31	1151
Płeć				
Mężczyźni	35	40	25	493
Kobiety	32	32	36	658
Wiek				
do 24 lat	35	38	27	110
25-34	36	39	26	187
35-44	35	40	25	270
45-54	34	36	30	177
55-64	30	31	39	173
65 lat i więcej	31	28	41	229
Miejsce zamieszkania				
Wieś	32	32	36	496
Miasto do 20 tys.	33	44	23	107
od 21 do 100 tys.	32	38	30	251
101-500 tys.	41	37	22	175
501 tys. i więcej mieszk.	33	34	34	119
Region				
Północny	28	44	28	150
Zachodni	40	34	26	121
Środkowozachodni	45	37	19	182
Środkowy	32	33	35	191
Wschodni	19	32	49	128
Południowo-wschodni	39	24	38	187
Południowo-zachodni	28	44	28	191
Wykształcenie				
Podstawowe	29	29	42	483
Zasadnicze zawodowe	36	39	25	290
Średnie	38	38	24	305
Wyższe	33	47	19	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	37	36	27	59
Prac.umysł.niż.szczebla	40	33	27	97
Pracownicy fiz.- umysł.	40	43	17	58
Robotnicy wykwalifikowani	32	45	23	141
Robotnicy niewykwalifik.	31	31	38	64
Rolnicy	32	27	41	82
Prywatni przedsiębiorcy	52	42	6	33
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	31	31	38	399
Uczniowie i studenci	33	45	21	33
Bezrobotni	34	40	27	83
Gospodynie domowe i inni	32	35	33	94
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	38	31	31	93
401-600	33	35	32	143
601-800	32	34	34	212
801-1000	33	31	37	215
1001-1500	33	39	28	276
Powyżej 1500 tys. zł	36	39	26	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	34	34	32	522
Średnie	32	33	35	494
Dobre	33	51	16	131
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	32	39	29	114
Raz w tygodniu	31	33	36	659
Kilka razy w roku	40	38	23	282
W ogóle nie uczestniczy	35	38	27	93
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	33	43	24	217
Zły kierunek	34	35	31	705
Trudno powiedzieć	31	28	41	229

Tabela 4 . Opinie o działalności NSZZ "Solidarność" RI

(%)

	Aprobata	Dezapro- bata	Trudno powiedzieć	LICZBA OSOB
Ogółem	43	28	29	1152
Płeć				
Mężczyźni	46	31	23	494
Kobiety	40	26	34	658
Wiek				
do 24 lat	46	31	23	110
25-34	40	29	31	187
35-44	45	30	26	270
45-54	46	31	24	178
55-64	37	29	34	173
65 lat i więcej	42	23	35	229
Miejsce zamieszkania				
Wieś	48	26	26	496
Miasto do 20 tys.	32	41	27	108
od 21 do 100 tys.	39	30	31	251
101-500 tys.	41	27	33	175
501 tys. i więcej mieszk.	40	24	35	119
Region				
Północny	27	42	31	150
Zachodni	38	37	25	121
Środkowo-zachodni	48	29	24	182
Środkowy	52	24	24	191
Wschodni	43	19	38	129
Południowo-wschodni	50	22	28	187
Południowo-zachodni	35	29	36	191
Wykształcenie				
Podstawowe	38	27	36	484
Zasadnicze zawodowe	46	29	25	290
Średnie	47	29	25	305
Wyższe	42	36	22	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	41	34	25	59
Prac. umysł. niż. szczebla	49	26	25	97
Pracownicy fiz.- umysł.	41	34	24	58
Robotnicy wykwalifikowani	39	30	30	141
Robotnicy niewykwalifik.	42	27	31	64
Rolnicy	54	27	20	82
Prywatni przedsiębiorcy	58	30	12	33
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	39	27	34	400
Uczniowie i studenci	39	36	24	33
Bezrobotni	45	27	29	83
Gospodynie domowe i inni	44	23	33	94
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	49	24	27	93
401-600	50	29	20	143
601-800	36	30	34	212
801-1000	44	23	33	215
1001-1500	43	30	27	277
Powyżej 1500 tys. zł	39	32	29	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	41	28	31	522
Średnie	42	27	31	495
Dobre	49	35	16	131
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	39	37	24	114
Raz w tygodniu	43	24	32	659
Kilka razy w roku	41	33	26	283
W ogóle nie uczestniczy	44	33	23	93
Ocena kier. rozw. syt. w kraju				
Dobry kierunek	52	28	21	217
Zły kierunek	40	31	29	706
Trudno powiedzieć	42	21	38	229

Tabela 5 . Opinie o działalności ZR "Samoobrona"

(%)

	Aprobata	Dezapro- bata	Trudno powiedzieć	LICZBA OSOB
Ogółem	27	43	30	1151
Płeć				
Mężczyźni	29	47	24	493
Kobiety	25	40	35	658
Wiek				
do 24 lat	34	40	26	110
25-34	33	42	26	187
35-44	29	46	25	269
45-54	26	47	26	178
55-64	18	46	36	173
65 lat i więcej	23	35	42	229
Miejsce zamieszkania				
Wieś	33	35	32	496
Miasto do 20 tys.	22	49	29	108
od 21 do 100 tys.	25	47	28	250
101-500 tys.	23	47	30	175
501 tys.i więcej mieszk.	15	53	32	119
Region				
Północny	23	46	31	150
Zachodni	37	38	25	121
Środkowozachodni	31	47	22	182
Środkowy	26	43	32	190
Wschodni	22	31	47	129
Południowo-wschodni	26	44	29	187
Południowo-zachodni	22	47	31	191
Wykształcenie				
Podstawowe	24	36	40	484
Zasadnicze zawodowe	37	38	26	290
Średnie	24	54	21	304
Wyższe	14	61	25	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	10	66	24	59
Prac.umysł.niż.szczębla	29	51	21	97
Pracownicy fiz.- umysł.	39	40	21	57
Robotnicy wykwalifikowani	24	52	23	141
Robotnicy niewykwalifik.	36	31	33	64
Rolnicy	39	32	29	82
Prywatni przedsiębiorcy	24	55	21	33
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	22	40	39	400
Uczniowie i studenci	21	58	21	33
Bezrobotni	37	36	27	83
Gospodynie domowe i inni	30	36	34	94
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	34	37	29	93
401-600	41	37	22	143
601-800	25	39	37	212
801-1000	28	38	34	215
1001-1500	26	47	27	276
Powyżej 1500 tys. zł	15	54	31	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	30	37	33	522
Średnie	24	44	32	494
Dobre	21	62	18	131
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	28	43	29	114
Raz w tygodniu	25	41	34	659
Kilka razy w roku	29	47	25	283
W ogóle nie uczestniczy	28	47	25	92
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	25	52	24	217
Zły kierunek	28	42	30	705
Trudno powiedzieć	23	39	38	229